

आत्मनिर्भरताको

सवाल

कृषि उत्पादन वृद्धि गरी आयात प्रतिस्थापन गर्ने सरकारको नारा सधैँ नारामै सीमित हुने गरेको छ । देशको भूगोल, हावापानी, माटो र वातावरणका आधारमा कृषि कर्म नै नेपालको समृद्धिको निर्विकल्प आधार हो । त्यसैले राज्यले कृषि कर्म गर्ने किसानलाई उत्प्रेरित गर्ने नीति र कार्यक्रम ल्याउनुपर्छ । सँगसँगै कृषकलाई सहुलियत, अनुदान, प्रोत्साहन, उत्पादित वस्तुको मूल्य र बजारीकरणमा यथोचित सहयोग गर्नुपर्छ । त्यसो भए मात्र खाद्य वस्तु निर्यातक प्रमुख राष्ट्रको सूचीमा नेपाललाई पुनर्स्थापित गर्न सकिन्छ । सरकारले उत्पादन प्रवर्द्धन गर्न भन्दै विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन पनि गरेको छ, तर त्यसैले अपेक्षित लाभ हुन सकेन ।

कृषि उत्पादन वृद्धि गरेर खाद्यालमा आत्मनिर्भर बनाउन अहिलेको प्रमुख आवश्यकता हो । त्यसका लागि पूर्वाधार तयार गर्ने काम सरकारको हो । यतिवेला तीन तहको सरकार पनि छ । तिनले उत्पादन प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति, योजना र कार्यक्रम बनाएर सरल ढंगले किसानको पहुँच हुनसक्ने व्यवस्था गर्नुपर्छ । कृषि क्षेत्रबाट आयातित व्यापार घटाउन धान, गर्हु, मकै, तरकारी र फलफूलको उत्पादन बढाउनुपर्छ । उत्पादन बढाउन जनशक्तिको व्यवस्थापनदेखि उन्नत बीज-बिजन, मलखाद, औषधि प्रविधि र प्राविधिकको समान तथा सर्वसुलभ प्रबन्ध गर्नुपर्छ । यसको दायित्व पनि तिनै सरकारहरूको हो । विगतमा खेतीको समयमा मलखाद नै नपाइएको उदाहरण छ । त्यसोमा राज्य साँच्चै नै उत्पादन वृद्धि गर्न गम्भीर छ भने विद्यमान समस्याहरूको तत्काल समाधान खोज्नु पर्छ ।

यही समय कृषि तथा पशुपंक्ती विकास मन्त्रालयले यो वर्ष मल अभाव नहुने दावी गरेको छ । गत वर्षको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै आवश्यक मलखादको व्यवस्थापन गरिएको उसले जनाएको छ । किसानलाई आवश्यक पर्ने युरिया, डीएपी, पोटास लगायतका आवश्यक सामग्री भण्डारण भइसकेको र नपुग कृषि सामग्री र साल्ट ट्रेडिङ कम्पनीले ल्याउन लागेको मन्त्रालयले जनाएको छ । जल तथा मौसम विज्ञान विभागले यो वर्ष आवश्यक पानी पनि पूर्वानुमान गरिसकेको सन्दर्भमा अब मन्त्रालयले मौज्दात मलखाद जिल्ला-जिल्लामा पुर्याउनु पर्दछ । किसानलाई पेन्सन र क्रेणमन्दा पनि मलखाद, बिजुबिजनको उपलब्धता बढी आवश्यक हुन्छ । यद्यपि किसानलाई प्रोत्साहन दिने काम अनुचित होइन तर मलखाद सर्वाधिक महत्त्वको विषय हो । जबसम्म उत्पादन बढाउन तबसम्म कृषि वस्तुमा आत्मनिर्भरता आउँदैन । यसतर्फ सरकार बढी गम्भीर हुनुपर्छ ।

अर्थतन्त्र पुनःरुत्थानका लागि लगानीमैत्री बजेटको आवश्यकता

चन्द्रप्रसाद धाकाल

मैले अहिलेका लागि मुख्यतया यी पाँच वटा विषय उठाएको थिएँ ।

पौहलो- वर्तमान आर्थिक सङ्कट समाधानको रणनीति तयार गर्ने,

दोस्रो- लगानीको वातावरण बनाउने,

तेस्रो- राज्य र निजी क्षेत्रबीचको साझेदारी सुदूर गर्ने,

चौथो- दक्ष जनशक्ति उत्पादन र रोजगारी सृजना गर्ने र

पाँचौं- व्यवसायीहरूको मनोबल उच्च बनाउन राज्यको मर्यादाक्रममा निजी क्षेत्रको स्थान निर्धारण गर्ने ।

वास्तवमा हामीले यिनै विषयहरूमा नै निरन्तर रुपमा

पैरवी गर्दै आएका पनि छौं । बागलुको ढोरापानमा

सम्पन्न महासङ्को तेस्रो कार्यकारिणी समितिको

बैठकले तत्कालीन आर्थिक समस्याको समाधानको

लाग्न राष्ट्रिय आर्थिक बहसको आयोजना गर्ने निर्णय

गरेको थिएँ र त्यसलगत असोजाको तेस्रो साता

काठमाडौँमा आर्थिक बहसको आयोजना गर्ने गर्दै । अर्थन्त्रका सबै

सेवाकर्ताहरूको उपस्थितिमा गरिएको सो राष्ट्रिय

आर्थिक बहसको नियोड पनि अर्थन्त्रका अड्डेरो

अवश्यकता यसकाले प्रभावकारी सुधार गर्नुपर्छ । भ्रात्याचार घटाउन, पारदर्शिता बढाउन र सावधानिक बैठको जवाबदीहाता सुधार मैर्ने विषयलाई बजेटसे सही ढंगले सम्बोधन गर्नुपर्छ ।

अर्को पक्ष भनेको करमा सुधार हो । करको

आधारलाई फराकिलो बनाउने र कर सङ्कलनको

प्रभावकारितामा सुधार गर्ने प्रयास जारी छ, तर

अहिलेसम्म ठोस नियोजना आउन सकेको छै । नेपालको

वर्तमान कर प्रणालीलाई बहीभन्दा बढी करदातामैत्री,

व्यवसायक बैठक विश्वास बनाउन हालको संरचनात

सहायता र आयुर्विद्यको निजी क्षेत्रको सहभागितामा नयाँ

चरणको आर्थिक पक्षमध्ये आयुर्विद्यको निजी क्षेत्रको विषयलाई लागि तरप्त हो ।

यसर्थ, अर्थन्त्रको बाट्य क्षेत्र सकारात्मक भए पनि

मुलतः आन्तरिक मागमा आएको कामीका कारण

देखिएको समस्या समाधान गरी दिगो र उच्च आर्थिक

वृद्धि गर्नुपर्छ । अर्थन्त्र पुनःरुपान र औद्योगिक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,

चरणबद्ध सुधार योजना अध्ययन तरप्त हो ।

मुलुको अर्थन्त्रमा १२ प्रतिशत र सेरजारीमा ८८ प्रतिशत योगदान पुऱ्याइहेको निजी क्षेत्रको सहभागितामा नयाँ

सहायता र आयुर्विद्यको निजी क्षेत्रको सम्बोधन गर्नुपर्छ ।

अर्को आधारलाई फराकिलो बनाउने र कर सङ्कलनको

प्रभावकारितामा सुधार गर्ने प्रयास जारी छ, तर

अहिलेसम्म ठोस नियोजना आउन सकेको छै । नेपालको

वर्तमान कर प्रणालीलाई बहीभन्दा बढी करदातामैत्री,

व्यवसायक बैठक विश्वास बनाउन हालको संरचनात

सहायता र आयुर्विद्यको निजी क्षेत्रको विषयलाई लागि तरप्त हो ।

तथा कानुनी व्यवधानमुख्य व्यवस्थाहरूलाई सुधार गर्नुपर्छ । अहिले तीन तहको सरकार रहेदा र

संविधानले नै तीन तहको सरकार रहेदा र

बाँडफाँट गरी चुरुयादिहेको अवस्थामा अब विगतमा बनाउन आवश्यक अवस्था छ । प्रभावकारी र पारदर्शी कर प्रणालीले

अनुपालनलाई प्रोत्साहित गर्दछ र करदाताहरूलाई बढी

बोध सुनानी गरी सरकारी राजस्व बढाउँदै । प्रगतिशील कर नियोजनालाई र नवप्रवर्तनका राजस्व बढाउँदै र

अर्थन्त्रका अवश्यक अवस्था छ । यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ । सुरक्षित र

व्यवसायिक वातावरण नियोजना लागि पनि कानुनी

सुधारहरू गर्न आवश्यक छ ।

त्यसैले कर्तामा नीती परिवर्तनका वातावरण

कारण गर्नुपर्छ । अर्थन्त्रका अवश्यक अवस्था छ । यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ ।

यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ । अर्थन्त्रका अवश्यक अवस्था छ । यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ ।

यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ । अर्थन्त्रका अवश्यक अवस्था छ । यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ ।

यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ । अर्थन्त्रका अवश्यक अवस्था छ । यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ ।

यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ । अर्थन्त्रका अवश्यक अवस्था छ । यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ ।

यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ । अर्थन्त्रका अवश्यक अवस्था छ । यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ ।

यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ । अर्थन्त्रका अवश्यक अवस्था छ । यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ ।

यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ । अर्थन्त्रका अवश्यक अवस्था छ । यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ ।

यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ । अर्थन्त्रका अवश्यक अवस्था छ । यसको विषयलाई लागि योगदान गर्नुपर्छ ।

</div

प्रातिष्ठिक शिक्षामा आकर्षण : भाषापालो थैलाउद्बासमा रहेको आदर्श विद्या मन्दिर माध्यमिक विद्यालय, यस विद्यालयमा कक्षा ९ देखि १२ सम्म सिभिल इन्जिनियर पढाइ हुँदै आएको छ। यो भाषापालो पुरानो विद्यालय हो।

'केपी बा'सँग बालबालिका कार्यक्रम

सुरुज्जा, जेठ ७। सुरुज्जामा वासिंग बालबालिका कार्यक्रम हुने भएको छ।

भाषा जिल्ला बाल सञ्जालको आयोजना, कनकाई नगरपालिकाको मुख्य आर्थिक सहयोग, भाषापाला सम्पूर्ण पालिकाको सहयोग, आई. वाई. डायनारिमिक इन्टरनेशनलको समन्वयमा हुने कार्यक्रममा स्थानीय बाल सञ्जालको समन्वयमा १४ पालिका हरेकबाट प्रतिनिधिमूलक ३० बालबालिकाबाट थप गरी जम्मा छ सयको सहभागिता रहने छ।

मंगलबार हुने कार्यक्रममा पूर्व प्रधानमन्त्री केपी ओलीको बालबालिका सम्बन्धी दूरदृष्टि बालबालिकाको विभिन्न भाषामा खुरुरी प्रहार गर्दा पैण्डितको घटनास्थलमै मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ। घटनामा सलगन चौधुरीलाई इलाका प्ररीकी कार्यालय इटहरीले नियन्त्रणमा लिएर सार्वजनिक गरेको हो। घटना समन्वयमा थप अनुसन्धान भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ।

पुरोका व्यक्तिलाई संसारमा भाषापाली बालबालिकासँग साझाकारा गराउने उद्देश्यसहित विवाद सांस्कृतिक कार्यक्रम प्रस्तुत गरिने बताइको छ। बालबालिकाले पूर्व प्रधानमन्त्री आयोजक समिति सदस्य अर्जन उप्रेती, विजय पाठक, अनुप भट्टराई, कनकाई नगर बाल सञ्जाल अध्यक्ष अश्लेषा केंडल लगायतको उपस्थिति रहेको थिए। पत्रकार भेटाहाट कार्यक्रमको कनकाई सुरुज्जा प्रेस क्लबका संस्थापक अध्यक्ष तीर्थराज खेरेले सहजीकरण गरेका थिए।

चट्याड लागेर ७२ भेडा मरे

संख्यासभा, जेठ ७। सदूचासभाको सभापाली गाउँपालिका-५ फाकुवासमा चट्याड लागेर ७२ भेडा मरेको छन्।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय सदूचासभाको प्रहरी निरीक्षक रामकुमार लामिङ्गानेले गत शनिवार रातीको समयमा परेको चट्याड लागेर एकै गोठका ७२ वटा भेडा मरेका जानकारी दिए।

सभापाली गाउँपालिका उपाध्यक्ष लक्ष्मी चापागाईले सभापाली-५ का सोमवाहादुर लिम्बुको चार सय भेडामध्ये ७२ वटा भेडा मरेको जानकारी दिए। रातोको समयमा हुरीसँगै असिना परेपछि रुखो कोदमा बसेका ती भेडा एकैठाउँ मरेको भेटिएको उपाध्यक्ष चापागाईले बताए।

सभापाली गाउँपालिकाको माधिल्लो भेग नेपालको ताप्लेजुङ र चीनसग जोडिएको छ। घटनास्थल सभापाली गाउँपालिकाको केन्द्र बाटूवीसे बजाररेखि एक दिनको पैदल दूरीमा पर्दछ। सभापाली गाउँपालिकाको माधिल्लो भेगमा एकल र संयुक्त ६० बन्दा वटी भेडोपाठहरू छन्। क्षतिको विवरण सङ्गलन भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ।

हत्यामा संलग्न पत्राउ

इटहरी, जेठ ७। इटहरी उपमहानगरपालिका-७ मा एक युवकको हत्यामा सलगन एक पुरुषलाई प्रहरीले पकाउ गरी सार्वजनिक गरेको छ।

पकाउ पर्नेमा ३२ वर्षीय उमेर चौधुरी रहेका छन्। उनले खुरुरी प्रहार गरी इटहरी-७ का २८ वर्षीय भीम भनिने रामकुमार पण्डितको हत्यामा गरेको इलाका प्रहरी कार्यालय इटहरीले जनाएको छ। इटहरी उपमहानगरपालिका ००१ ह ०३५ नम्बर सिटी सफारी र साइक्ल एकापसमा

ठक्कर भएर दृथना हुँदा सिटी चालक रहेका चौधुरी र साइक्लियरी पण्डितको चालक रहेका चौधुरी र सामान्य विवाद भएको थिए।

उक्त विवादका क्रममा चौधुरीले पण्डितलाई शरीरको विभिन्न भाषामा खुरुरी प्रहार गर्दा पण्डितको घटनास्थलमै मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ। घटनामा सलगन चौधुरीलाई इलाका प्ररीकी कार्यालय इटहरीले नियन्त्रणमा लिएर सार्वजनिक गरेको हो। घटना समन्वयमा थप अनुसन्धान भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ।

युएईमा नेपालको पर्यटन र व्यापारका विषयमा चिन्तन

रामप्रसाद द्वितील

भाषा, जेठ ७। नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार प्रवर्द्धन, पर्यटन विकास र लगानी भित्र्याउने सन्दर्भमा युएईमा कार्यरत नेपालीहरूले के योगदान गर्न सक्छन् भन्ने विषयमा नेपाली दूतावास अवधारीले पहल शुरु गरेको छ।

दूतावास परिसरमा आयोजित कार्यक्रममा युएईमा लामा समयदेखि व्यापार, पर्यटन र लगानीको क्षमतमा प्रत्यक्ष रूपमा काम गरिरहेका करिब ४५ जना नेपालीहरू सहभागी भएर आफ्नो अनुभव सारेका छ।

कार्यक्रममा दूतावासका योग्यता युएईमा लामा समयदेखि व्यापार, पर्यटनका भित्रमा प्रत्यक्ष रूपमा काम गरिरहेका करिब ४५ जना नेपालीहरू प्रदान गरेको छ।

कार्यक्रममा दूतावासका योग्यता युएईमा लामा समयदेखि व्यापार, पर्यटनका भित्रमा प्रत्यक्ष रूपमा काम गरिरहेका करिब ४५ जना नेपालीहरू प्रदान गरेको छ।

नेपाल सरकारले हालैका दिनहरूमा अबलम्बन गरेका नीति र कार्यक्रमहरूवारे जानकारी दिए। राजदूत क्षेत्रिले नेपालको व्यापार, लगानी र पर्यटनका क्षेत्रमा प्रचुर सम्बन्धानहरू रहेकाले युएईमा लगानी गरेको नेपाली व्यावसायीहरूलाई आ-आफ्नो क्षेत्रबाट नेपालको समृद्धि र विकासमा अद्यतनाको बुझाउने अनुरोध गरे।

नेपाल सरकारले एको महिना मात्रै लगानी सम्मेलन गरेको र लगानी सम्मेलन मात्रैत अन्तर्राष्ट्रिय लगानी भित्र्याउन बाधक देखिएका भनिएका केही कानून

अद्यादेश मार्फत संघोदन गर्ने निर्णय समेत गरेको थिए। कार्यक्रमको सञ्चालन दूतावासका श्रम काउन्सिलर दिवानबृद्धि सुवेदीले गरेका थिए।

यसैवीच भस्तर विभागको एक तथ्याकां अनुसार युएईसँग दुई अर्ब ५० करोड ४६ लाख त्रै हजार रुपैयाँ व्यापार घाटा छ। यही व्यापार घाटा अन्तर्राष्ट्रिय न्यूनीकरण गर्ने समेत यस्ता कार्यक्रम सहयोगी बन्ने दूतावासले नेपाली व्यावसायीहरूलाई अनुरोध गरेको छ।

नेपालको सञ्चालन संस्थाको व्यावसायीहरूलाई अनुप्राप्त भागीदारी दिए। दूतावासले नेपाली व्यावसायीहरूलाई अनुप्राप्त सुभावालाई लिखित रूपमा संकलन गरी सम्बन्धित मन्त्रालयमा पठाउने बताइएको छ।

द्वेषी नम्बरमा छ।

नेपालको निर्यात व्यापारमा महत्वपूर्ण रहेका मूलकहरू मध्ये भारत, अमेरिका, जर्मनी, युके, चीन, फ्रान्स, युएई, जापान, अट्रेलिया, क्यानडा, इटाली टर्की, हडकड (जीन) र डेनमार्क प्रमुखरूपमा रहेका छन्। नेपालको पैठारी व्यापारमा प्रमुख मूलकहरूमा भारत, चीन, युएई, युके, मलेशिया, अट्रेलिया, इण्डोनेशिया, मोरोको, जर्मनी, अमेरिका, ओमान, थाइलैण्ड, अर्जेन्टिना र क्रान्स्प्रमुखरूपमा रहेका छन्।

नेपालको व्यापार, लगानी र पर्यटनका क्षेत्रमा प्रचुर सम्बन्धानहरू रहेकाले सबै नेपाली व्यावसायीहरूलाई आ-आफ्नो क्षेत्रबाट नेपालको समृद्धि र विकासमा सहयोग गर्ने दूतावासले नेपाली व्यावसायीहरूलाई अनुरोध गरेको छ।

नेपालको आर्थिक विकासका लाभिं यस्ता कार्यक्रमहरूले दीर्घाकालीन रूपमा सकारात्मक सहयोग मिल्ने धारणा राख्दै सहभागी धेरैले दूतावासको पहलको लाभ आभार व्यक्त गरेका थिए। दूतावासले नेपाली व्यावसायीहरूलाई अनुप्राप्त सुभावालाई लिखित रूपमा संकलन गरी सम्बन्धित मन्त्रालयमा पठाउने बताइएको छ।

बराल द्व्यावसी समिति

दमक-विर्गोड-जितपुर-मंगलबारे दैनिक सेवा

रिजर्वको लागि पनि हामीलाई सम्झन्दूरो

द्वेषी समय	सम्पर्क (चालक)
दमक-विर्गोड : बिहान ६ बजे	सत्राव १९६०८०८७४
विर्गोड-जितपुर : बिहान ७ बजे	१९६०८०८०८७५
मंगलबारे-बाट : बिहान १२ बजे	१९६०८०८०८७६५
	१९६०८०८०८७००

हाड्जोर्नी तथा नसाका सफल उपचार

पूर्वाञ्चलकै पहिलो तथा एकमात्र फरक चिकित्साको उपचार स्पूर्वाञ्चल अस्पताल बिहानोड भाषापाला हाड्जोर्नी तथा नसाका विरामीहरूको सफल उपचार।

जाँच तथा उपचार हुने स